

Nr 59.

Av herr **Andersson** i Malmö m. fl., om viss ändring i 1939 års hyreslagstiftning.

I förutvarande hyreslagen av den 10 mars 1923 funnos vissa bestämmelser rörande kommunal bostadsförmedling. § 9 i nämnda lag hade följande lydelse: »1. Inom stad med en mantalsskriven folkmängd vid 1923 års ingång av minst 30,000 skall, där icke Konungen på framställning av stadsfullmäktige medgiver undantag, genom kommunens försorg förmedlas uthyrning av omöblerade bostadslägenheter.

2. Konungen äger på framställning av stadsfullmäktige i stad, där bostadsförmedling jämlikt 1 mom. eller eljest av kommun ombesörjes, förordna om skyldighet för hyresvärd att, beträffande omöblerad bostadslägenhet, enligt därom i sammanhang med förordnandet givna föreskrifter göra anmälan om hyresledighets inträdande och upphörande ävensom lämna andra för förmedlingen erforderliga uppgifter.

Har sådant förordnande meddelats, vare den, som försummar att i föreskriven tid och ordning göra anmälan eller lämna uppgift, förfallen till ansvar av böter från och med fem till och med tvåhundra kronor.»

I den nya hyreslagen av den 22 juni 1939 (Sv. författningssamling nr 364 1939) medtogs inte denna bestämmelse. Enligt hyreslagstiftningskommitténs mening, vars utlåtande låg till grund för den nya lagen, hade sagda bestämmelse inte numera någon praktisk betydelse och kunde densamma därför utan olägenhet upphävas. Produktionen av bostäder hade kraftigt ökat senare åren, särskilt genom tillkomsten av kooperativa bostadsföreningar, med stora tillskott av nya och moderna lägenheter. Något större behov av ett kommunalt organ, som kunde ge en överblick av lägenhetsbeståndet på hyresmarknaden, ansågs tydligen inte förefinnas. Därjämte ägde ju kommunerna, utan att sagda bestämmelse fanns, att inrätta kommunala bostadsförmedlingar.

Emellertid har situationen genom senare tidens händelser snabbt förändrats. Enligt en i slutet av föregående år av socialstyrelsen företagen undersökning beräknades en nedgång i byggnadsverksamheten uppkomma år 1940 på cirka 60 %, d. v. s. en byggnadsverksamhet 1940 på omkring 40 % av motsvarande verksamhet 1939. Det torde bli främst bostadsbyggandet, som får vidkännas den kraftigaste inskränkningen.

Både med hänsyn till bostadsbeståndet och till behovet av att skapa arbetstillfällen torde insatser från det allmännas sida, såväl stat som kommun, bli nödvändiga för stödandet av bostadsbyggandet. I fråga om bedömandet av hjälpbehovet från det allmännas sida, är det av stort värde att äga vederhäftiga uppgifter om bostadsbestånd och förefintligt behov av lägenheter. De kommunala bostadsförmedlingsorganen kunna här fylla en betydelsefull uppgift. Malmö stad har exempelvis haft en kommunal bostadsförmedling sedan år 1913, vars verksamhet under senare åren allt mera

ökat, och torde för närvarande omfatta omkring 75 % av stadens hela hyresmarknad. Som underlag för bedömandet av läget å bostadsmarknaden inom nämnda stad äro genom förmedlingen erhållna uppgifter givetvis av stort värde. Men denna och andra kommunala bostadsförmedlingar få först då möjlighet till en effektiv överblick av läget på bostadsmarknaden, när varje husvärd anmäler uppkommen hyresledighet och när uthyrning äger rum.

Det nu inträdda mycket svåra läget i fråga om byggandet av bostäder anse vi motivera att en bestämmelse om rättighet till anmälningstvång rörande hyresledighet samt uthyrning återinföres i hyreslagen för de kommuner, som inrättat kommunala bostadsförmedlingar. Det gäller här en medverkan från husägarnas sida i det allmännas intresse, avseende åstadkommande av vederhäftigt underlag för bedömandet av de stödåtgärder beträffande byggandet av bostäder, som kunna bli erforderliga från statens och kommunernas sida. De kommuner, som inrättat kommunal bostadsförmedling, ha därigenom skapat det organ som behövs för en överblick av läget på ortens bostadsmarknad. Denna överblick kan emellertid inte bli tillräckligt effektiv, om inte husvärdarna åläggas att anmäla uppkommen hyresledighet samt uthyrning av bostadslägenheter. Som förut nämnts är detta av intresse för såväl staten som kommunerna för bestämmande av hjälpåtgärdernas omfattning. Det är att märka, att detta inte innebär någon som helst skyldighet för husvärdarna att använda det kommunala organet för bostads- eller hyresförmedling. Endast en enkel anmälan.

Vårt förslag innebär sålunda, att de kommuner, som inrättat kommunal bostadsförmedling, också skulle äga rätt, efter fastställelse av Kungl. Maj:t, införa i motionen omnämnda anmälningsskyldighet i fråga om hyresledighet, o. s. v. Vi anse lämpligt att bestämmelse härom införes på nytt i hyreslagen. Om emellertid utskottet, med godkännande av förslaget i princip, anser att förslagets praktiska realiserande i lagform och lagtext bör ske på annat sätt, hava vi ingenting däremot.

Under återopande av vad vi här anfört föreslå vi, att riksdagen måtte besluta,

att i den nya hyreslagen på lämplig plats införes följande bestämmelse: Konungen äger på framställning av stadsfullmäktige i stad, som upprättat kommunal bostadsförmedling, förordna om skyldighet för hyresvärd att, beträffande omöblerad bostadslägenhet, enligt därom i sammanhang med förordnandet givna föreskrifter, göra anmälan om hyresledighets inträdande och upphörande, ävensom lämna andra för förmedlingen erforderliga uppgifter.

Stockholm den 20 januari 1940.

Olof Andersson,
Malmö.

Carl Lovén.

Ernst Hage.

Anders Paulsen.

Allan Vougt.